

Віктор ВЕНГЛЕВИЧ,

доктор філософії в галузі історії
Інституту історії
Польської академії наук,
Варшава, Польща

Wiktor WENGLEWICZ,

Institute of History at the Polish
Academy of Sciences in Warsaw,
PhD in History,
Warsaw, Poland

e-mail: wiktor.wenglewicz@gmail.com
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9848-168X>

Генерал Мирон Тарнавський у польському полоні (1918–1921 рр.)

У статті охарактеризовано особу генерала Мирона Тарнавського під час його перебування в польських таборах полонених та інтернованих у Домб'є та Тухоля. Про його перше перебування у таборі Домб'є з кінця 1918 р. до середини 1920 р. відомо дуже мало. Натомість існує багато джерельних свідчень про його друге інтернування, котре він проходив у таборі Тухоля від липня 1920 до березня 1921 р. Наголошено, що він там користувався пошаною полонених старшин Української Галицької армії як офіцер найвищого звання, хоч не брав активної участі в житті табору.

Ключові слова: Мирон Тарнавський, інтернування, Польща, УГА, Тухоля, Домб'є, полон.

General Myron Tarnavsky in the Polish captivity (1918–1921)

This article attempts to characterize the fate of the general Myron Tarnavsky during his Polish captivity in the camps of Dąbie and Tuchola. He was interned on two occasions: the first time was at the end of 1918, and the second time was in July of 1920. First internment was connected with the end of the First World War. In the November 1918 Tarnavsky was stationed on the Greater Ukraine, where he commanded the 16 Mazur Infantry Regiment of Austro-Hungarian army. He successfully relocated the regiment to Krakow, but upon his return to Lviv, he was discovered and sent to the camp of Dąbie, located on the outskirts of Krakow. Unfortunately, there is a paucity of information regarding his sojourn in that locale. Conversely, there are numerous sources that cover the period of his second sojourn in the Tuchola camp, where he was imprisoned from July 1920 until February 1921. After he had returned from Greater Ukraine to Eastern Galicia in July, 1920, he was immediately arrested by Polish gendarmerie and sent again to the prisoners-of-war camp, this time to Tuchola. Mentioned camp was located in Pomorze, far away from Eastern Galicia, and was established by Polish authorities in March 1920. In May and June 1920 2,5 thousands of officers and soldiers from the ranks of Red Ukrainian Halych Army were imprisoned in the camp. They were disarmed by the Polish forces during Kyiv Offensive of 1920. General Tarnavsky arrived to the Tuchola camp on July 22, 1920. All officers gathered and honored him as their commander for an extended period. During his imprisonment, all interned officers of UHA at the camp paid respect to him as he was the highest rank Ukrainian officer imprisoned there, although he rarely participated in the camp's activities. The only case in which Tarnavsky was involved that was of a greater magnitude was the case of Major Wilhelm Lobkowitz. General Tarnavsky was released from captivity in February 1921.

Key words: Myron Tarnavsky, internment, Poland, Ukrainian Halych Army, Tuchola, Dąbie, captivity.

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024

© Венглевич В., 2024

Генерал Мирон Тарнавський був одним із найвідоміших українських командирів під час Української революції 1917–1921 років. Офіцер австро-угорської армії, у першій половині 1919 року командував II Галицьким корпусом Української Галицької Армії, який воював проти поляків. Саме під його командуванням УГА здобула свої най-

більші перемоги, увійшовши до Києва 30 серпня 1919 року. Згодом, у період між двома світовими війнами, для українців Східної Галичини він був символом боротьби за незалежність.

Біографія генерала вже досить добре досліджена. Ціла серія публікацій з'явилася вже на момент його смерті у 1938 році²¹¹. У сучасній українській історіографії наявні кілька біографій Тарнавсько-

²¹¹ Бачинський В. Генерал Мирон Тарнавський. Начальний Вождь УГА. Львів, 1938. 32 с.; Похорони Начального Вожда УГА ген. Мирона Тарнавського. Львів, 1938. 32 с.; Яворівський Е. Вождь 100.000-ної армії. Львів, 1938. 128 с.

го²¹². Найбільш повну інформацію, зокрема військово-політичного портрета генерала, містить робота Андрія Байло²¹³. Однак дослідження про долю Тарнавського під час його інтернування у таборах для військовополонених у Домб'є та Тухолі на сьогодні відсутні.

Метою статті є висвітлення періоду польського полону в житті генерала з кінця 1918 до весни 1921 рр.

Стаття має ґрунтовну джерельну базу, зокрема хроніку табору в Тухолі, яку вів поручник Володимир Огоновський, розповідь про зустріч генерала з прем'єр-міністром Польщі Вінцентієм Вітосом наприкінці вересня 1920 року. Про перебування Тарнавського у згаданому таборі повідомляє також українська преса, яка доносила незначну, але цінну інформацію.

На завершальному етапі Першої світової війни Мирон Тарнавський служив в австро-угорських частинах на Великій Україні. На момент розпаду монархії він планував переїхати на територію ЗУНР. Однак 29 листопада 1918 року був заарештований у Львові польською жандармерією (за однією з версій, у кав'ярні), потім короткий час утримувався у Бригідках, звідки разом з іншими офіцерами, жовнірами та інтернованими (приблизно 200–250 осіб) був перевезений до табору інтернованих у Домб'є²¹⁴.

Табір Домб'є був організований на місці австро-угорських військових казарм в однойменному селі під Краковом (нині це район Кракова). Після ліквідації австрійської влади у Кракові 31 жовтня 1918 року казарми перейшли під контроль Війська Польського (пізніше їм було присвоєно назву «Казарми Болеслава Хороброго»). Тут був розміщений також збірний пункт для колишніх військовополонених, які поверталися на батьківщину (зокрема італійців, румунів і росіян), що діяв до грудня 1918 року. Після початку польсько-української війни поляки організували свій табір, що фактично розпочав роботу 18 листопада 1918 року. Саме тоді до Домб'є прибули перші інтерновані, члени Української Національної Ради з Перемишля Теофіл Кормош, Андрій Сабат, Ізидор Білинський, робітники та інші цивільні, а також офіцери та вояки УГА. Однак офіційний наказ про створення табору для укра-

їнських військовополонених командування Польських військ для Східної Галичини видало лише 30 листопада 1918 р. Об'єкт підпорядковувався командуванню Краківської Генеральної Округи. Перевезення військовополонених повинно було здійснюватися не раніше, ніж через 48 годин після створення табору²¹⁵. Організація затягнулася, оскільки наказ про перейменування станції на «Табір військовополонених та інтернованих у Домб'є» надійшов лише 23 грудня 1918 року. Комендантом табору був поручник Ян Кайфаш. У листопаді — грудні 1918 р. та протягом усього 1919 р. основними його мешканцями були українські військовополонені та інтерновані, чехи і словаки, білогвардійці та червоноармійці.

Табір розташовувався одразу за адміністративними межами міста Краків, в однойменному селі (хоча військова влада все ще вважала його частиною міста). На той час це було близько 3 кілометрів від центру міста²¹⁶. Він був розташований на одній із найвищих точок Кракова, а це означало, що там було здорове і свіже повітря²¹⁷. Табір складався із 32 будівель (в одному із джерел згадується про 12 цегляних будівель і 20 дерев'яних бараків), ще були лазня, душові, три сучасні дезінфектори, електричні машинки для стрижки волосся²¹⁸. У звіті за січень 1919 року згадується низка складів, майстерень, парова пральня та зневоднювальна установка²¹⁹. Деякі будівлі були цегляними (збудовані перед війною як казарми для 3-го польового артилерійського полку австро-угорської армії), частина — дерев'яні (збудовані під час війни для потреб табору). Між ними проходили биті стежки. Дерев'яні бараки мали довжину 18–20 метрів, у деяких із вікон не було скла, споруди було обнесено колючим дротом заввишки 2 метри, а зовнішня огорожа табору являла собою паркан з дерев'яних рейок, обтягнутих зверху колючим дротом. Однак цих запобіжних заходів було недостатньо для припинення втеч, а тому було запропоновано оперезати паркан колючим дротом, щоб запобігти вириванню латок з паркану, а також поставити дроти у вікнах²²⁰.

Щодо кількості українців у таборі на час перебування там генерала Мирона Тарнавського, то можна сказати, що (найперші відомості від 3 грудня 1918 року) тоді у таборі мало перебува-

²¹² Панькевич О. Генерал Мирон Тарнавський. Львів 2005. 32 с.; Якимович Б. Генерал Мирон Тарнавський — життя і чин. Львів, 2012. 26 с.

²¹³ Байло А. Мирон Тарнавський. Військово-політичний портрет. Броди, 2012. 224 с.

²¹⁴ «Український Прапор» про генерала-четаря Мирона Тарнавського від 4 жовтня 1919 р. *Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Документи і матеріали у 5-ти томах*. Т. 4. Івано-Франківськ, 2008. С. 610. Док. № 329.

²¹⁵ Naczelne Dowództwo Wojsk Polskich na Galicję Wschodnią, „Rozkaz nr 8”, Lwów, 30 listopada 1918 r., poz. 4.

²¹⁶ Т. Кормош. Спомины з останніх днів (продовження). *Републіка*. Станіславів. Ч. 19. 1919, 23 лютого.

²¹⁷ Archiwum Akt Nowych. PRM. Akta numeryczne. 2330/1919.

²¹⁸ Центральний державний історичний архів України у Львові (далі — ЦДІАУЛ). Ф. 462. Оп. 1. Спр. 58.

²¹⁹ Centralne Archiwum Wojskowe Wojskowego Biura Historycznego (далі — CAW-WBH), sygn. I.304.1.11.

²²⁰ CAW-WBH, sygn. I.304.1.11.

ти 370 українців; у грудні 1918 року їх було вже близько 800 осіб²²¹. За даними візитації капітана Копистинського, на 10 січня 1919 року в таборі перебував 1 781 українець²²²; ці цифри, дещо збільшивши їх, підтверджує Теофіль Кормош: понад 2 000 селян, близько 200 офіцерів і близько 100 осіб світської інтелігенції²²³. У звіті від 24 січня 1919 р. зазначено, що там мали розміститися 2 796 українців.

Про перше перебування Тарнавського у польському полоні відомо із його щоденників. Точно не встановлено, в який день він прибув до табору, ймовірно, це сталося на початку грудня 1918 року²²⁴. Невідомо, у якому бараці його було розміщено. За словами істориків, він намагався підняти дух полонених, особливо на греко-католицьке Різдво 1919 року, коли разом з д-ром Володимиром Загайкевичем зібрав кілька сотень жовнірів, щоб разом відсвяткувати²²⁵.

Яке харчування було в таборі? Основою харчування був чорний військовий хліб, який видавали на добу спочатку (листопад 1918 р.) по ½ буханки, потім по ¼ буханки (330 г), пізніше, очевидно, зменшили до пайки по ½ буханки вагою 500 г на особу (тобто 250 г), а згодом повернулися до кількості по ¼ буханки вагою від 800 до 900 г на особу (приблизно 200–250 г)²²⁶. У Домб'є табір мав також продуктовий склад і буфет, що, як згадував генерал, був досить добре обладнаний. Спочатку на сніданок подавали каву (генерал Тарнавський згадував, що хоча вона не була ані міцною, ані ароматною, але давали її у великій кількості), а на обід — суп з бруквою або рибою без м'яса, м'ясо лише двічі на тиждень. Що давали на вечерю — невідомо. Мирон Тарнавський оселився в одному з бараків, де була своя кухня, нею керував суддя Сабат з Перемишля. Маючи досвід ще з австрійської армії й безсумнівний талант, він творив дива у складанні меню й приготуванні страв з таких ресурсів, як цукровий буряк, конина і яловичина. На жаль, Тарнавський мав чутливий шлунок і не міг споживати ці страви²²⁷.

Мирон Тарнавський перебував за дротом не дуже довго — близько двох місяців. Генерал був звільнений з Домб'є через загострення хвороби

шлунка й виїхав на лікування до Бадена під Віднем. Справа щодо його звільнення з табору є досить загадковою, незважаючи на зроблені пошуки, з'ясувати більше про неї не вдалося. Хто ухвалив таке рішення і чому потенційно небезпечну для Польщі людину звільнили з табору — невідомо. Можна припустити, що йшлося про хабар для одного з офіцерів ВП, приписаних до табору. Стан здоров'я Тарнавського, ймовірно, не був настільки важким (або він його симулював), оскільки з Відня він одразу вирушив до Станіслава, де прийняв командування ділянкою фронту під Львовом²²⁸.

Вдруге Мирон Тарнавський потрапив до польського полону у 1920 році. Після того, як частини Української Галицької армії перейшли на бік більшовиків, генерал був змушений переховуватися в Києві, на щастя, зумівши протриматися до того часу, доки місто не зайняла польська армія. Після цього він зв'язався з ліквідаційною комісією Червоної Української Галицької армії, з якою повернувся до Галичини. Після повернення, дорогою до Чехословаччини, його заарештували у Васютиному біля Рогатина. Видав генерала місцевий селянин, який хотів взяти собі коней і упряж. Своєю чергою преса подавала, що Тарнавського взяли у Золочеві, а далі разом із хорунжим Романом та поручиком Богданом Купчинськими та чотирма Михайлом Юрковим перевезли до Львова. Там до цієї групи було включено ще й поручика Армії УНР Ковальчука-Ковальського, котрий потрапив до тюрми з Варшавської цитаделі, тому логічно, що маршрут відбувся трасою Львів — Варшава — Тухоль²²⁹. Усі ці події відразу стали відомими українському громадянству²³⁰.

Табір у Тухолі був зорганізований у березні 1920 року, після захоплення Помор'я, яке відійшло до Польщі. Він розташовувався за 3 кілометри від міста Тухоль, неподалік від Хойніць та Грудзьондза. Офіційна назва табору — «Табір для військовополонених № 7». Перші інтерновані прибули сюди 20 травня 1920 року, а в наступні дні прибули ще кілька груп полонених. Загалом у таборі було розміщено понад 2,5 тис. українських офіцерів та жовнірів. Більшість звільнили восени 1920 року, хоча деякі з них, запідозрені у нелояль-

²²¹ Archiwum Państwowe w Przemyślu. AGBK, sygn. 4417. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (далі — ЦДАВО). Ф. 2188. Оп. 3. Спр. 43.

²²² SAW-WBH, sygn. I.304.1.11.

²²³ Т. Кормош. Спомини з останніх днів (продовження). *Републіка*. Станіславів. Ч. 21. 1919, 26 лютого.

²²⁴ Слід додати, що вся внутрішня документація табору, ймовірно, була знищена під час Другої світової війни.

²²⁵ Байло А. Мирон Тарнавський. С. 76.

²²⁶ ЦДІАУЛ. Ф. 462. Оп. 1. Спр. 58. Арк. 81–82, 105; Т. Кормош. Спомини з останніх днів (продовження). *Републіка*. Станіславів. Ч. 21. 1919, 26 лютого.

²²⁷ Тарнавський. Спогади. Львів, 2008. С. 92–93.

²²⁸ Там само. С. 95–97.

²²⁹ Арештування ген. Тарнавського. *Громадська Думка*. Львів, 1920, 22 липня. Ч. 168; Цікаве арештування. *Громадська Думка*. Львів. 1920, 28 липня. Ч. 173.

²³⁰ Генерал Тарнавський в Тухолі. *Вперед*. Львів, 1920, 31 липня. С. 175.

ності до Польщі, залишилися довше, до травня 1921 року. Після цієї дати в таборі залишилося ще кілька десятків осіб, яких остаточно звільнили наприкінці 1922 року²³¹. Крім українців, там були радянські військовополонені, білогвардійці та білоруси. Тухольський табір ліквідували 22 січня 1923 року.

Табір було побудовано німцями у 1915 році. Після закінчення Першої світової війни він стояв порожній, сильно понищений місцевим населенням. Після того як Польща взяла Помор'я під свій контроль, розпочалася його реставрація. Табір був розташований за кілька кілометрів від міста, за сосновим лісом. Він містив два типи будівель: бараки з гофрованого заліза та бліндажі. Із зовнішньої сторони він був обнесений 3-метровим парканом з колючого дроту, який також використовувався для поділу на «райони» (частини, де перебували більшовики та галичани). У кутах розташовувалися вежі з кулеметами. У бараках були цегляні печі, але дров не видавали до початку листопада, крім того, деякі топки були зламані²³². Розмір бліндажа становив 40х4 м, а барака — 50х5 м. В одному бліндажі розміщувалося близько 120 осіб. Насправді це були нори висотою 1,5 метра, глибиною 2 метри і довжиною 40 метрів. Дах був дерев'яний, частково вкопаний у землю. Часто будівлі заливала дощова вода. Всередині стояли брудні нари у два ряди по боках. Дві буржуйки не могли обігріти бліндажі, температура не піднімалася вище ніж 5 градусів тепла. Слід нагадати, що коли перші групи військовополонених, підготовка до його облаштування лише розпочалася — дахи бліндажів тільки відремонтували, а колодязі почистили. Згідно з донесенням підполковника Годфрида Марського, інспектора табору полонених, на початку червня 1920 р. у таборі були готові 24 землянки, а 13 бараків ще були на ремонті²³³.

До табору генерала Тарнавського привезли 22 липня 1920 року. За чутками, що циркулювали в Тухолі, незважаючи на службу в групі генерала Удовиченка (в якій насправді генерал ніколи не служив) і наявність перепустки на виїзд до Галичини, Тарнавський мав бути заарештований за браком документів²³⁴. Як було насправді, зазначається вище. Генерала привезли у другій половині дня разом з поручиком Романом Купчинським, чотовим Михайлом Юрковим та хорунжим Богданом Купчинським. Після дезінфек-

ції Тарнавського та інших офіцерів відправили на 14-денний карантин. Варто зазначити, що всі вони прибули у супроводі офіцера з ДОГ Помор'я, який мав наказ від генерала Болеслава Рої щодо умов утримання генерала (Тарнавському було підготовлено окрему кімнату в баракі № 4 з великим ліжком). Генерала зустрів в канцелярії сотник Мирон Луцький, від кого увесь табір дізнався про його приїзд²³⁵.

Після дезінфекції до генерала підійшла делегація офіцерів УГА: отаман Альфонс Ерле, сотник Мирон Луцький, сотник Микола Пенчак, які мали повноваження комендантів офіцерського відділу та районів табору, а також сотник Іван Цап'як та чотовий Нікіфоров як представники Ради офіцерів. Першим Тарнавського привітав отаман Ерле, який попросив генерала прийняти командування над офіцерами як найстарший за званням і опікуватися ними. Другим виступив сотник Цап'як, який висловив радість, що генерал живий, хоч і в такому скрутному становищі, а також поінформував Тарнавського про духовний стан полонених. У відповідь генерал подякував офіцерам за візит, але додав, що, попри найкращі побажання, не зможе зробити зворотний візит до них через карантин. Оскільки всі офіцери хотіли побачити свого командира, чотовий Никифоров побіг до комендатури, щоб отримати від коменданта дозвіл на відвідування офіцерів генералом Тарнавським. Командира табору полковника Погорельського в канцелярії не було, був військовий урядник Тадеуш Бжезінський, який прийняв чотаря люб'язно і на свою відповідальність дозволив генералові відвідати своїх жовнірів²³⁶. Увечері офіцери УГА влаштували генералові «прийом», тобто звичайне зібрання, і він під наглядом польських офіцерів²³⁷ провів стройовий огляд, що тривав близько години. Офіцери стояли біля своїх казарм, а Тарнавський ходив по площі й розмовляв з деякими із підлеглих. Генерал сказав такі слова: «І тут я повторюю своє колишнє приречення — витримати з вами аж до кінця». Після прийому хор виконав кілька пісень, одна з яких справила велике враження: «Вернуться ще тії стрільці Січовії — задорожить еще Варшава!»²³⁸.

Тарнавський займав окрему кімнату в казармі з гофрованого заліза, де він жив разом зі своїм ад'ютантом. Спочатку він був ізольований і на вході стояла охорона, але наступного дня, після того як генерал пообіцяв нікого не відвідувати під

²³¹ Срібняк І. Українська Тухоля. Київ, 2016. С. 83.

²³² ЦДДАУЛ. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 1101. Арк. 43в.

²³³ SAW-WBH sygn. I.301.8.747.

²³⁴ Biblioteka Narodowa w Warszawie (далі — BN). NTSz. mikrofilm 69010. K. 434.

²³⁵ Генерал Тарнавський в Тухолі. С. 188.

²³⁶ ЦДДАУЛ. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 1679. Арк. 89зв–90зв.

²³⁷ У таборівій хроніці зазначено, що був присутній лише офіцер Другого відділу [тобто контррозвідки] з ДОГ «Помор'я».

²³⁸ BN. NTSz. mikrofilm 69010. K. 434–435.

час карантину, охорону зняли й офіцери отримали вільний доступ до свого командира²³⁹.

Яким було життя генерала у полоні в Тухолі? Ми знаємо небагато. Генерал цілими днями не виходив з барака, читав і працював. Але вечорами він гуляв по двір'ях табору до пізньої ночі. А. Байло також писав, що він читав лекції на курсах підвищення кваліфікації офіцерів, але підтвердження цього в інших джерелах відсутнє.

Варто додати інформацію про цікаву подію з життя табору: наприкінці жовтня 1920 року Тухолю відвідав прем'єр-міністр Польщі Вінцентій Вітос. У рамках візиту відбулася зустріч з генералом. В історіографії зазначається, що зміст їхньої розмови невідомий; насправді все було досить ввічливо. Вітос поцікавився пічкою, яку Тарнавський збудував у кімнаті за допомогою своїх офіцерів²⁴⁰. Проте політичні теми не обговорювалися.

Тарнавський був також авторитетом для офіцерів УГА та, будучи найстаршим, останньою інстанцією щодо вирішення різних справ, до прикладу, справи отамана Лобковіца. Лобковіц намагався втекти з табору 13 вересня 1920 року, але спроба була невдалою через те, що інші офіцери УГА завадили цьому, що довело його до божевілля, а також через те, що він вигукував лайливі слова на адресу всього українського старшинського корпусу. Інтерновані офіцери розцінили це як образи офіцерської честі й зажадали проведення судового розслідування, яке очолив поручик Хічій. Однак були заперечення щодо перебігу проведеного розслідування. Генерал Тарнавський, як найстарший офіцер у таборі й водночас беззаперечний авторитет, надіслав листа (імовірно, до кожного барака), щоб зібрати офіцерів і вирішити питання про вину Лобковіца. Лист генерала супроводжувався вибаченням отамана німецькою мовою. 17 вересня 1920 року на засіданні Ради офіцерів більшістю голосів було прийнято рішення вважати заяву та вибачення Лобковіца достатніми²⁴¹.

Під час чергового конфлікту між військовополоненими в Тухолі та польським командуванням у січні 1921 року генерала Тарнавського залишили в казармі. Хоча начальник жандармерії у момент перевірки кричав: «Виганяйте худобу, якщо вона тягнеться. Генерал не генерал — шаблею по голові, і, мабуть, в сорочці вискочить на вулицю»²⁴².

У листі до УКО військовополонені просили про швидке втручання у табірні справи та публікацію листа в газетах (у «Wpered» — стаття під назвою «Нечувані речі в Тухолі!» з'явилася 16 січня 1921 р.)²⁴³ Редакція звернулася до військової та цивільної влади з проханням, щоби в ім'я людяності припинити муки тих нещасних жертв.

Звільнення Мирона Тарнавського домоглася УКО, надсилаючи у листопаді 1920 р. листи до Казимира Пужака, а також до голови держави, маршала Пілсудського²⁴⁴. Своєю чергою група офіцерів УГА підготувала йому втечу через дірку в колючому дроті, але спроба була невдалою, про що, до речі, генерал, схоже, не дуже й шкодував. Зрештою Мирон Тарнавський був звільнений з Тухолі 20 березня 1921 року. Наказ про його звільнення прийшов телеграфом, і в таборі пішли чутки, що Юзеф Пілсудський з нагоди своїх іменин (19 березня) наказав звільнити з полону бувшого начального вождя УГА²⁴⁵. А. Байло писав, що цей приказ прийшов вже наприкінці грудня 1920 р., але на підставі наведених вище фактів можна стверджувати, що це не так²⁴⁶.

Мирон Тарнавський повернувся до Злочева 22 березня 1921 року, де через два дні його вітала місцева громада. Учасники зустрічі визнавали, що генерал повернувся з полону повний віри й сили духу. І дійсно, вже в червні 1921 року він увійшов до складу Крайового комітету охорони воєнних могил і пам'яток (як секції Українського Горожанського комітету у Львові), який лише зорганізовувався²⁴⁷.

Отже, генерал Мирон Тарнавський двічі побував у польському полоні: вперше — на початку польсько-української війни та вдруге — після повернення з Великої України. Загалом полон тривав близько 10–11 місяців. Про його перебування в обох таборах збереглася інформація, якої достатньо для того, щоб скласти уявлення про цей період його життя. І в Домб'є, і в Тухолі до нього ставилися серйозно й з повагою, часто звертали, щоб вирішити складні ситуації або підбадьорити полонених. У Тухолі генерал, ймовірно, вів усамітнений спосіб життя і, очевидно, присвятив цей час самоосвіті. Водночас можна припустити, що Мирон Тарнавський, маючи генеральське звання, перебував під контролем польської контррозвідки, але через брак документації це питання з'ясувати неможливо.

²³⁹ ЦДДАУЛ. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 1679. Арк. 91.

²⁴⁰ ЦДДАУЛ. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 1101. Арк. 4.

²⁴¹ BN. NTSz. mikrofilm 69010. К. 484–486v.

²⁴² Яворівський Е. Вождь 100.000-ної армії. С. 121.

²⁴³ ЦДДАУЛ. Ф. 462. Оп. 1. Спр. 62. Арк. 12–13, 17; Нечувані речі в Тухолі!. *Вперед*. Львів, 1921, 16 січня. Ч. 11.

²⁴⁴ ЦДДАУЛ. Ф. 462. Оп. 1. Спр. 37. Арк. 28.

²⁴⁵ BN. NTSz. mikrofilm 69010. К. 552v.

²⁴⁶ Генерал Мирон Тарнавський (1869–1938). Збірник статей і матеріалів. Броди, 2011. С. 188.

²⁴⁷ Тим, що лягли в боротьбі!. *Український Голос*, Перемишль. 1921, 19 червня. Ч. 25.

REFERENCES

- Bachynskiy, V. (1938). *General Myron Tarnavsky*. Lviv [in Ukrainian].
- Bailo, A. (2012). *Myron Tarnavsky. Viiskovo-politychnyi portret*. Brody [in Ukrainian].
- Strilcuk (comp.) (2011). *General Myron Tarnavsky (1869–1938)*. Brody [in Ukrainian].
- Lasovskiy, V. (1935). *General Tarnavsky*. Lviv [in Ukrainian].
- Pankevych, O. (2005). *General Myron Tarnavsky*. Lviv [in Ukrainian].
- Pokhorony Nachalnoho Vozhdia UHA gen. Myrona Tarnavskoho* (1938). Lviv [in Ukrainian].
- Sribniak, I. (2016). *Ukrainska Tuchola*. Kyiv [in Ukrainian].
- Tarnavskiy, M. (2008). *Spoohady*. Lviv [in Ukrainian].
- Yakimovych, B. (2012). *General Myron Tarnavsky — zhyttia i chyn*. Lviv [in Ukrainian].
- Yavorivskiy, E. (1938). *Vozhd 100.000-oi armii*. Lviv [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції: 16.02.2024 р.

Дата схвалення до публікації: 27.02.2024 р.

Creative Commons Licenses: Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International
(CC BY-NC-SA 4.0)